

[Arne Bjerregaard.]

driver det danske landbrug, også besidder og ejer den jord, de driver. Jeg mener, at dansk landbrug stadig væk har betydning for dette samfund økonomisk, vi kan jo bare se på den store valutaintjening, som vi får igennem dansk landbrug. Jeg skal ikke kunne sige, om den ville falde, hvis man ophævede bopælspligten, men jeg mener stadig væk, at i dansk landbrug er der med den form, vi har i øjeblikket, meget værdifulde ting af menneskelig og kulturel art, simpelt hen en reserve, som hele tiden er med til at påvirke dette samfund og er med til — ja, jeg ved ikke, om jeg må yde så høj en ros til dansk landbrug — at hæve dansk kultur og hæve respekten for det danske samfund ude omkring i verden. Og med den ros til det danske landbrug vil jeg sige, at jeg til sidste hvid vil bekæmpe ethvert anslag imod selvejet i dansk landbrug — og en ophævelse af bopælspligten vil være et anslag imod selvejet i dansk landbrug. Om og hvorledes vor nuværende bopælspligt skal ændres, kan jeg ikke på nuværende tidspunkt se, men vi vil da velvilligt se på måder, hvorpå vi kan ændre bestemmelserne, så de bliver bedre end dem, vi har i øjeblikket.

Fuglsang (DKP):

Jeg vil begynde med at sige, at jeg er glad ved i dagens løb også at kunne erklære mig enig med landbrugsministeren, lige så glad som jeg er ved at konstatere, at højrefløjen her i salen i dette spørgsmål er så isoleret, som tilfældet synes at være.

Om forslaget vil jeg sige, at det ville stride mod alle kommunistiske principper, om jeg udtrykte nogen som helst form for velvilje over for det, og jeg kan faktisk godt forstå, at dette forslag og så mange andre fra fremskridtspartiets side er så yderst fattige både i bemærkninger, i oplysninger og også i ordførertaler med hensyn til argumenter, med hensyn til hensigter og med hensyn til virkninger af forslagene.

Jeg vil såmænd også godt indrømme, at da jeg læste forslaget igennem, kom jeg til at tænke på en debat i samme sal i går, hvor der blev talt om analyser over efter nogles mening mærkelige emner. Det ville faktisk næppe være spildt, om en eller anden gruppe tog sig for at analysere det sæt af

fremskridtspartiforslag, der har været fremsat her i salen, deres indhold, deres baggrund, hvem der ville have gavn af dem, og hvor de ville føre hen. Det ville sikkert give et for mange ganske overraskende billede.

Lad det være, hvad det er. Det, det drejer sig om i dette forslag, er jo at fjerne to afgørende bestemmelser i loven om landbrugsjendomme, nemlig den om bopælspligt og den om, at man for at erhverve landbrugsjendom skal have landbrug som hovederhverv.

Hertil vil jeg sige, at efter vores mening kan det, som landbruget har brug for, ikke være, at disse bestemmelser ophæves, men alt tyder på, at der kan være grund til at se på dem med det formål at skærpe dem og skærpe kontrollen med dem på forskellig vis.

Formålet med disse bestemmelser har jo været at hindre, at Danmarks landbrugsjord blev forvandlet fra at være det, den efter vor mening bør være, nemlig et produktionsmiddel og en arbejdsplads for dem, der dyrker den, og som altså også derigennem er med til at skabe væsentlige dele af landets materielle rigdomme, til at blive det, den ville blive som resultat af dette forslags gennemførelse: en tumleplads og formentlig helst en skattefri tumleplads for alskens spekulanter uden for landbrugserhvervet selv.

Det er den ene side, den, som så at sige vender imod landbruget, over for dens modpart, kapitalistisk spekulation og udbytning.

Men der jo også en anden side af landbrugspolitikken. Det er jo sådan, at landbrugets stilling ikke kan skilles fra samfundets udvikling som helhed. Det er nok bønderne selv, der i sin tid skabte det gamle ord om, at når bonden havde det godt, havde vi det alle sammen godt. Det samme gælder omvendt: samfundets udvikling som helhed vil uvægerlig virke tilbage på landbruget og landbrugspriserne. Og hvad angår det, det drejer sig om her, så ved vi, at den spekulation, som vil presse jordpriserne op, hvis man gennemfører dette forslag, på den ene side vil gøre det vanskeligere for egentlige og hæderlige landmænd at klare sig og på den anden side være medvirkende til den inflation, der rammer landbruget som helhed.